

Un giorno felice e fortunato

Personaggi in scena

PAMPHILUS: giovane innamorato di Glicerio

DAVOS: schiavo di Simone

SIMO: vecchio padre di Panfilo

CRITO: cugino della cortigiana che si suppone sorella di Glicerio

CHREMES: padre della fanciulla che Simone vorrebbe far sposare a Panfilo

PAMPHILUS, SIMO, CHREMES

PA. Quis me volt? Perii, pater est. SI. Quid ais, omnium... ? CH. Ah rem potius ipsam dic ac mitte male loqui.

SI. Quasi quicquam in hunc iam gravius dici possiet.

875 Ain tandem, civis Glyceriumst? PA. Ita praedicant.

SI. "Ita praedicant"? O ingentem confidentiam!

Num cogitat quid dicat? Num facti piget?

Vide num eius color pudoris signum usquam indicat.

Adeo[n] inpotenti esse animo ut praeter civium

880 morem atque legem et sui voluntatem patris

tamen hanc habere studeat cum summo probro!

PA. Me miserum! SI. Hem modone id demum sensi, Pamphile?

Olim istuc, olim quom ita animum inducti tuom,

quod cuperes aliquo pacto efficiendum tibi,

885 eodem die istuc verbum vere in te accidit.

Sed quid ego? Quor me excrucio? Quor me macero?

Quor meam senectutem huius sollicito amentia?

An ut pro huius peccatis ego supplicium sufferam?

Immo habeat, valeat, vivat cum illa. PA. Mi pater!

890 SI. Quid "mi pater"? Quasi tu huius indigeas patris.

Domus uxor liberi inventi invito patre;

adducti qui illam hinc civem dicant: viceris.

PA. Pater, licetne pauca? SI. Quid dices mihi? CH. At

tamen, Simo, audi. SI. Ego audiam? Quid audiam,

895 Chreme? CH. At tandem dicat. SI. Age dicat, sino.

PA. Ego me amare hanc fateor; si id peccarest, fateor id quoque.

Tibi, pater, me dedo: quidvis oneris inpone, impera.

Vis me uxorem ducere? Hanc vis [a]mittere? Ut potero feram.

Hoc modo te obsecro, ut ne credas a me adlegatum hunc senem:

900 sine me expurgem atque illum huc coram adducam. SI. Adducas? PA. Sine, pater.

CH. Aequom postulat: da veniam. PA. Sine te hoc exorem. SI. Sino.

Quidvis cupio dum ne ab hoc me falli comperiar, Chreme.

CH. Pro peccato magno paullum supplici satis est patri.

CRITO, CHREMES, SIMO, PAMPHILUS

CR. Mitte orare. Una harum quaevis causa me ut faciam monet,

- 905 vel tu vel quod verumst vel quod ipsi cupio Glycerio.
CH. Andrium ego Critonem video? Certe is est. **CR.** Salvos sis, Chreme.
CH. Quid tu Athenas insolens? **CR.** Evenit. Sed hicinest Simo?
CH. Hic. **CR.** Simo... **SI.** Men quaeris? Eho tu, Glycerium hinc civem esse ais?
CR. Tu negas? **SI.** Itane huc paratus advenis? **CR.** Qua re? **SI.** Rogas?
- 910 Tune inpune haec facias? Tune hic homines adulescentulos
inperitos rerum, eductos libere, in fraudem inlicis?
Sollicitando et pollicitando eorum animos lactas? **CR.** Sanun es?
SI. Ac meretricios amores nuptiis conglutinas?
PA. Perii, metuo ut substet hospes. **CH.** Si, Simo, hunc noris satis,
- 915 non ita arbitrere: bonus est hic vir. **SI.** Hic vir sit bonus?
Itane adtemperate evenit, hodie in ipsis nuptiis
ut veniret, antehac numquam? Est vero huic credendum, Chreme.
PA. Ni metuam patrem, habeo pro illa re illum quod moneam probe.
SI. Sycophanta. **CR.** Hem. **CH.** Sic, Crito, est hic: mitte. **CR.** Videat qui
siet.
- 920 Si mihi perget quae volt dicere, ea quae non volt audiet.
Ego istaec moveo aut curo? Non tu tuom malum aequo animo feras!
nam ego quae dico vera an falsa audierim iam sciri potest.
Atticus quidam olim navi fracta ad Andrum eiectus est
et istaec una parva virgo. Tum ille egens forte adplicat
- 925 primum ad Chrysidis patrem se. **SI.** Fabulam inceptat. **CH.** Sine.
CR. Itane vero obturbat? **CH.** Perge. **CR.** Tum is mihi cognatus fuit
qui eum recepit. Ibi ego audivi ex illo sese esse Atticum.
Is ibi mortuost. **CH.** Eius nomen? **CR.** Nomen tam cito? Phania? Hem
perii! Verum hercle opinor fuisse Phanium; hoc certo scio,
- 930 Rhamnusium se aiebat esse. **CH.** O Iuppiter! **CR.** Eadem haec, Chreme,
multi alii in Andro tum audi[ve]re. **CH.** Utinam id sit quod spero! Eho dic
mihi,
quid eam tum? Suamne esse aibat? **CR.** Non. **CH.** Quoiam igitur? **CR.**
Fratris filiam.
CH. Certe meast. **CR.** Quid ais? **SI.** Quid tu ais? **PA.** Arrige auris,
Pamphile!
SI. Qui credis? **CH.** Phania illic frater meus fuit. **SI.** Noram et scio.
- 935 **CH.** Is bellum hinc fugiens meque in Asiam persequens proficiscitur:
tum illam relinquere hic est veritus. Postilla nunc primum audio
quid illo sit factum. **PA.** Vix sum apud me: ita animus commotust metu
spe gaudio, mirando tanto tam repentino hoc bono.
SI. Ne istam multimodis tuam inveniri gaudeo. **PA.** Credo, pater.
- 940 **CH.** At mi unus scrupulus etiam restat qui me male habet. **PA.** Dignus es
cum tua religione, odium: nodum in scirpo quaeris. **CR.** Quid istuc est?
CH. Nomen non convenit. **CR.** Fuit hercle huic aliud parvae. **CH.** Quod,
Crito?
Numquid meministi? **CR.** Id quaero. **PA.** Egon huius memoriam patiar
meae
voluptati obstare, quom ego possim in hac re medicari mihi?
- 945 Heus, Chreme, quod quaeris, Pasibulast. **CH.** Ipsa east. **CR.** East.

- PA.** Ex ipsa miliens audivi. **SI.** Omnis nos gaudere hoc, Chreme, te credo credere. **CH.** Ita me di ament, credo. **PA.** Quod restat, pater... **SI.** Iamdudum res redduxit me ipsa in gratiam. **PA.** O lepidum patrem! De uxore, ita ut possedi, nil mutat Chremes? **CH.** Causa optumast;
- 950** nisi quid pater ait aliud. **PA.** Nempe id. **SI.** Scilicet. **CH.** Dos, Pamphile, est decem talenta. **PA.** Accipio. **CH.** Propero ad filiam. Eho mecum, Crito; nam illam me credo haud nosse. **SI.** Quor non illam huc transferri iubes? **PA.** Recte admones: Davo ego istuc dedam iam negoti. **SI.** Non potest. **PA.** Qui? **SI.** Quia habet aliud magis ex sese et maius. **PA.** Quidnam? **SI.** Vinctus est.
- 955** **PA.** Pater, non recte vinctust. **SI.** Haud ita iussi. **PA.** Iube solvi, obsecro. **SI.** Age fiat. **PA.** At matura. **SI.** Eo intro. **PA.** O faustum et felicem diem!